

HANDBOK VID FÖRSKRIVNING AV HJÄLPMEDEL FÖR URINBLÅSA OCH TARM

FÖRSKRIVNING, BESTÄLLNING, LEVERANS M.M.

Kontinenssamordning

DALARNAS HJÄLPMEDELSCENTER Hjälpmedel Dalarna

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsfinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 1(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

Innehåll

Syfte och målgrupp.....	3
Ansvar gällande hjälpmedel för urinblåsa och tarm	4
Förskrivansvar	4
Kostnadsansvar.....	4
Patientens ansvar	5
Egenvård.....	5
Överrapportering.....	5
Avgifter för inkontinenshjälpmedel och urologiskt material	5
Kostnader för inkontinenshjälpmedel och urologiskt material.....	5
Utredning och bedömning.....	5
Vem kan få hjälpmedel förskrivet?.....	6
Fortlöpande och kortvarigt behov.....	6
Hjälpmedel vid utskrivning från slutenvård	6
Förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa/tarm.....	6
Dokumentation.....	6
Teamsamverkan	7
Förskrivare – Behörighet och kompetens	7
Behörighetsnivåer	8
Beställare.....	8
Inloggning i förskrivarportalen Guide.....	8
Avsluta förskrivare eller beställare i Guide	8
Avslutande av konto i förskrivarportalen Guide	9
Förskrivarportalen Guide.....	9
Skyddad identitet	9
Tillfälligt personnummer	9
Sortiment.....	9
Bas- och specialistsortiment.....	9
Förändringar i sortimentet	9
Sophantering	10
Hygien.....	10
Behov som inte kan uppfyllas inom upphandlat sortiment	10
Iterativ förskrivning – flera uttag.....	10
Beställning/avrop	10

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsinget Dalarna	Handbok		Dokumentnummer		
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm		Version 1.1	Sida nr (av) 2(14)	
	Framtagen av Kontinenssamordning		Fastställt datum 20-06-22		
	Inger Blomgren. Moa Nordlund		Giltig från 20-06-22		

Förnyelse av förskrivning/förändrat behov.....	11
Leverans.....	11
Utan avisering.....	11
Med avisering (endast ordinärt boende).....	11
Utömlänsorder (tillval, 0 kr)	12
Akuteleverans (tillval, 400 kr).....	12
Utebliven leverans/försenad leverans/annan leveransstörning.....	12
Returorder	12
Avvikelse/Synergi	12
Reklamation.....	12
Synpunkter och klagomål	13
Statistik	13
Vistelse i annat län.....	13
Utömlänspatient.....	13
Riksavtal.....	13
Asyl	13
Övriga hjälpmedel	13
Mätverktyg för utredning.....	13
Kontaktuppgifter	14
Kontinenssamordning – Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna	14
Kundservice OneMed	14

 Hjälpmiddel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Handbok		Dokumentnummer		
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm		Version 1.1	Sida nr (av) 3(14)	
	Framtagen av Kontinenssamordning		Fastställt datum 20-06-22		
	Inger Blomgren. Moa Nordlund		Giltig från 20-06-22		

Syfte och målgrupp

Syftet med handboken är att utgöra ett praktiskt stöd vid frågor gällande förskrivning, beställning, leverans m.m. av hjälpmedel för urinblåsa och tarm. I Dalarnas län omfattas hjälpmedel enligt SOSFS 2008:1 kap 4 § 1-2; förbrukningsartiklar för urininkontinens, urinretention och tarminkontinens.

I patientarbetet, vid behovsbedömning och i förskrivningsprocessen, används [Dalarnas läns vårdprogram vid urininkontinens och/eller blåsdysfunktion](#).

Innan ett hjälpmedel förskrivs ska utredning av bakomliggande orsaker och eventuella andra åtgärder/behandlinger utföras. Hjälpmedel förskrivs som ett komplement till andra åtgärder.

Handboken riktar sig till alla som på något sätt kommer i kontakt med hjälpmedel för urinblåsa/tarm, exempelvis de som utser förskrivare i verksamheten, MAS/MAR, 1:a linjens chefer/enhetschefer, förskrivare, övrig hälso- och sjukvårdspersonal, kontinensombud och annan vårdpersonal, i Dalarnas kommuner och i Region Dalarna.

Handboken är ett levande material och uppdateras fortlöpande utifrån exempelvis lagändringar, förändringar i avtal samt frågeställningar från verksamheterna. Utskrift från handboken rekommenderas inte. Gå istället in via aktuell länk och sök efter informationen. Rubrikerna i handbokens innehållsförteckning är klickbara och leder direkt till den information som söks.

För mer information eller kontakt med kontinenssamordnare eller hjälpmedelskonsulent, se rubrik [Kontaktuppgifter](#) eller Dalarnas Hjälpmedelscenter, Kontinenssamordningen:

www.regiondalarna.se/inkontinens

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsfinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 4(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

Ansvar gällande hjälpmedel för urinblåsa och tarm

Se dokument:

[Dalarnas läns vårdprogram vid urininkontinens och/eller blåsdysfunktion](#) samt
[Rehabilitering habilitering inklusive hjälpmedel – Länsövergripande överenskommelse och anvisning](#)

Kommunerna ansvarar för utredning, bedömning, förskrivning och kostnader för patienter i särskilt boende samt för inskrivna i hemsjukvård.

Regionen ansvarar för utredning, bedömning, förskrivning och kostnader för patienter i ordinärt boende samt för hjälpmedel till patienter inom slutenvården och på specialistkliniker.

Det gemensamma ansvaret för länets medborgare är reglerat i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Förskrivning ska ske från den enhet som ordinerat behandlingen tills eventuell överrapportering kan ske eller att behovet upphör. Se rubrik [Överrapportering](#).

Förskrivansvar

Vid förskrivning och användning av medicintekniska hjälpmedel (exempelvis hjälpmedel för urinblåsa/tarm) behöver förskrivaren ha kunskap om produkternas funktion och hantering samt eventuella risker vid användande av produkterna (SOSFS 2008:1).

Den som förskriver hjälpmedel till en patient ska utreda patientens behov och ansvara för att produkten motsvarar behoven. I förskrivning ingår bland annat att:

- prova ut och anpassa produkten till patienten
- samordna produkten med eventuella andra hjälpmedel som patienten har
- ta hänsyn till patientens hemmiljö för att användandet ska kunna ske på ett säkert sätt
- informera användaren om hur produkten ska användas utifrån tillverkarens användarinstruktioner
- instruera och träna användaren
- följa upp och utvärdera förskrivningen till dess behovet upphört eller någon annan har tagit över ansvaret för patientens behandling och förskrivning

Förskrivaren ansvarar också för att förskrivningen är kostnadseffektiv, d.v.s. om flera olika upphandlade produkter uppfyller patientens behov ska den som ger lägst totalkostnad förskrivas i första hand.

Om en förskrivare slutar på en enhet kvarstår förskrivansvaret på enheten.

Kostnadsansvar

Kostnadsansvaret följer förskrivansvaret. Respektive hälso- och sjukvårdsenhet bekostar de hjälpmedel som förskrivas på enheten. Efter överrapportering kan förskrivare-, uppföljnings- och kostnadsansvar övergå till mottagande enhet, se rubrik [Överrapportering](#).

- Kommunerna ansvarar för förskrivning och kostnader för patienter i särskilt boende samt för inskrivna i hemsjukvård.
- Regionen ansvarar för förskrivning och kostnader för patienter i ordinärt boende samt för de hjälpmedel som förskrivas från specialistkliniker.
- Vid växelvård ansvarar patientens vårdgivare i regionen för förskrivning av hjälpmedel urinblåsa/tarm till patienten. Lämpligt är dock att samverka med patientens vårdgivare i kommunen.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsfinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 5(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

- Vid korttidsvård ansvarar kommunen för förskrivning av de hjälpmedel för urinblåsa/tarm som behövs under vårdtiden. Lämpligt är dock att samverkan sker med patientens vårdgivare i regionen.

Patientens ansvar

Patientens ansvarar för att:

- följa hjälpmedlets bruksanvisning samt de instruktioner och anvisningar som ges av förskrivaren
- vara aktsam om förskrivna hjälpmedel
- ta kontakt med förskrivare om problem uppstår med hjälpmedlet
- ta kontakt med förskrivaren vid förändrat behov
- inför beställning inventera vad som finns i hemmet för att säkerställa hjälpmedel för ca tre månader framöver
- beställa hjälpmedel med framförhållning så att bristsituationer och akutleveranser undviks i möjligaste mån

Egenvård

Egenvård är en ordinerad hälso- och sjukvårdsåtgärd som kan utföras av patienten själv, förälder eller annan lämplig person. Se [länsövergripande samverkansdokument](#).

Överrapportering

Om vårdgivaransvaret för patienten övergår till annan verksamhet/vårdgivare överförs förskrivaransvaret om det är förenligt med patientsäkerheten. **Observera** att förskrivning av specialistprodukter inte kan överrapporteras till primärvårdsnivå.

Med förskrivaransvaret följer också uppföljnings- och kostnadsansvar. Vid iterativ förskrivning står förskrivande enhet för alla uttag under hela förskrivningsperioden.

Överföringen av vårdgivar-/förskrivaransvar sker via överrapportering, överenskommelse och bekräftelse av övertagande. Det ska tydligt framgå vad som förväntas, så som orsak till förskrivning, uppföljning av insatta åtgärder, mål med åtgärd, behandlingstid, behov av eventuell förskrivning i nästa vårdinstans. Exempelvis används [checklista från nikola.nu](#) för att säkerställa att nödvändiga uppgifter överförs.

Avgifter för inkontinenshjälpmedel och urologiskt material

I Dalarnas län tas ingen avgift ut från patienten vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa/tarm utöver eventuell besöksavgift som administreras av respektive hälso- och sjukvårdsenhet. Inga kostnader utgår för patienten för produkter eller leverans.

Kostnader för inkontinenshjälpmedel och urologiskt material

De förskrivande enheterna inom kommunerna och regionen debiteras av distributören för de förskrivna/beställda produkterna samt ett distributionspåslag (i procent av varuvärdet). Påslaget bekostar förskrivarportal/beställningssystem (Guide), elektronisk ordermottagning, produktkatalog, lagerhållning, leverans, statistik samt kundservice gällande system- och leveransfrågor.

Produktrådgivning tillhandahålls av kontinenssamordningen. Samordningen i länet ingår i Dalarnas Hjälpmedelscenters basuppdrag för Dalarnas kommuner och regionen, se [Avtal och tjänstekatalog](#).

Utredning och bedömning

Alla som söker vård har rätt till en bedömning, enligt 2 kap. 2 § Patientlag, 2014:821. Personer med besvär från urinblåsa och/eller tarm, oavsett ålder eller kön, ska erbjudas basal utredning inom

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 6(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

regionens primärvård eller kommunal hälso- och sjukvård så att lämplig behandling/åtgärd kan ges. Se [Dalarnas läns vårdprogram vid urininkontinens och/eller blåsdysfunktion](#).

Utsedd förskrivare (se rubrik [Förskrivare – Behörighet och Kompetens](#)) ansvarar för utredning och bedömning.

Vem kan få hjälpmedel förskrivet?

Personer med urin-/tarmkontinens eller urinretention som:

- Är folkbokförda och bosatta i länet
- Har skyddad identitet och stadigvarande vistas inom regionen
- Bor i ordinärt boende eller särskilt boende
- Har ett fortlöpande behov av hjälpmedel och har genomgått noggrann utredning och bedömning samt behandling av bakomliggande orsaker

Fortlöpande och kortvarigt behov

Fortlöpande behov – Förutsätter att patienten fått en utredning och bedömning samt behandling för eventuella bakomliggande orsaker. Därefter kan hjälpmedel förskrivas för en längre period utifrån behov.

Kortvarigt behov – Hjälpmedel tillhandahålls vid nytillkomna eller tillfälliga besvär, utan utredning. Vid kvarstående besvär ska utredning påbörjas inom fyra veckor, exempelvis vid utskrivning från slutenvård.

Hjälpmedel vid utskrivning från slutenvård

För patienter som är inlagda för vård på sjukhus tillhandahålls hjälpmedel vanligen för kortvarigt bruk, utan förskrivning. Om hjälpmedelsbehov kvarstår vid utskrivning från slutenvård ska uppföljningsansvaret överrapporteras till mottagande enhet. I dialog inför utskrivning ska det av planeringen framgå hur patientens behov av hjälpmedel för urinblåsa/tarm säkerställs.

Förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa/tarm

Om utredning visar att patienten har behov av och rätt till hjälpmedel för urinblåsa/tarm kan detta förskrivas via förskrivarportalen Guide. Se rubrik [Förskrivarportalen Guide](#). Dokumentation ska också ske i respektive enhets journalsystem.

Som stöd vid val av produkt finns [riktlinjer för hjälpmedel för urinblåsa och tarm](#) samt [produktkataloger](#). Om behov inte kan påvisas, eller om patienten nekar utredning, ska inte heller förskrivning av hjälpmedel ske. Önskas ändå hjälpmedel är det patientens eget ansvar att införskaffa detta.

Dokumentation

Förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm ska dokumenteras i patientjournal. Dokumentationen ska innehålla de uppgifter som behövs för en god och säker vård av patienten.

Bland annat ska det finnas uppgifter om:

- aktuellt hälsotillstånd och medicinska bedömningar/diagnos
- utredande och behandlande åtgärder samt bakgrunden till dessa
- resultat av utredande och behandlande åtgärder
- ordinationer och ordinationsorsak
- de ställningstaganden som gjorts i fråga om val av behandlingsalternativ
- planerad uppföljning

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Handbok		Dokumentnummer	
	Dokumentnamn		Version	Sida nr (av)
	Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm		1.1	7(14)
	Framtagen av		Fastställt datum	
Kontinenssamordning		20-06-22		
Inger Blomgren. Moa Nordlund		Giltig från		
		20-06-22		

Förskrivningen av hjälpmedlet ska beskrivas tydligt, till exempel anges:

- hjälpmedlets namn, storlek, carrier (ch), längd och andra relevanta uppgifter om hjälpmedlet
- bedömd förbrukning
- antal uttag
- hur länge behandlingen ska pågå/hur länge förskrivningen gäller
- när behandlingen ska följas upp eller avslutas.

Tips! Du kan kopiera förskrivning/beställning via den här ikonen i Guide (ligger till höger i bilden) och klistra in i patientjournalen:

1. När du valt vårdtagarens produkt/-er samt klickat på "Beställning" eller "Beställning från förskrivning", från sidan "Beställningsgodkännande"
2. Eller under nästa sida, "Beställningsdetaljer" (som man också kommer åt genom att gå via "Beställningar" upptill i listen)

För att förbättra hälsa och säkerhet kommer direktiv från EU, EU-förordning 2017/745 om medicintekniska produkter (MDR), gällande unik produktidentifiering, allmänna krav på säkerhet och prestanda, öppenhet och spårbarhet beträffande medicintekniska produkter. Detta ställer ytterligare krav på dokumentation av exempelvis lotnummer, batchnummer och annan individuell märkning av produkterna så att de kan spåras.

Teamsamverkan

Samverkan med andra professioner kan vara nödvändigt för gemensam behovsbedömning av hela toaletsituationen. Exempelvis beaktas tidpunkter för toalettassistans och byte av skydd under hela dygnet. Det kan också vara aktuellt med träning, förskrivning av andra hjälpmedel eller bostadsanpassning för att möjliggöra toalettbesök.

Vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm är det viktigt att samordna produkten med eventuella andra hjälpmedel som patienten har, exempelvis trycksårsavlastande rullstolsdyna eller madrass, samt bedöma risk för exempelvis fall eller fukt-/trycksår vid användandet.

Förskrivare – Behörighet och kompetens

Verksamhetschefen, enligt 4 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), ansvarar för att utse förskrivare av medicintekniska hjälpmedel samt för att behörig hälso- och sjukvårdspersonal har den kompetens och utbildning som krävs för uppdraget, enligt HSLF-FS 2021:52. Vårdgivaren (förslagsvis verksamhetschefen) ska också hålla förskrivare-/beställarförteckningen uppdaterad.

Behörig att utses som förskrivare av hjälpmedel för urinblåsa/tarm är:

- Läkare
- Uroterapeut
- Legitimerad sjuksköterska
- Fysioterapeut
- Distriktsköterska
- Barnmorska

För att kunna utses som förskrivare ska intyg från Dalarnas Hjälpmedelscenters *Baskurs för förskrivare* uppvisas. Se [DHC:s kalendarium](#) för kurstillfällen.

För att säkerställa kompetensen gällande utredning, behovsbedömning, förskrivning och uppföljning på ett patientsäkert och kostnadseffektivt sätt bör förskrivaren ha grundläggande kunskaper genom *Vård och behandling vid blås- och tarmdysfunktion, 7.5 hp*.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 8(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

För att förskriva hjälpmedel för urinblåsa/tarm krävs dessutom kunskap om sortimentet och god produktkännedom för korrekt utprovning och användning/hantering av hjälpmedlen. Förskrivaren ansvarar för att fortlöpande hålla sig uppdaterad gällande aktuellt sortiment.

Behörighetsnivåer

Förskrivare – Bassortiment

Alla utsedda förskrivare har behörighet att förskriva från bassortimentet. Behörigheten gäller inom förskrivarens kompetensområde. Se dokument [Fyrklövern Bas/Specialistsortiment](#).

Förskrivare – Specialistsortiment

Specialistprodukter kräver fördjupad kunskap om bakomliggande orsaker samt specifik hantering i samband med utprovning, förskrivning och uppföljning. Behörigheten gäller inom förskrivarens verksamhetsområde vilket kan omfatta exempelvis barn, gynekologi, urologi och tarm. Specialistförskrivare har tillgång till att förskriva från både bassortiment och specialistsortiment samt utses i samråd med Kontinenssamordningen, Dalarnas Hjälpmedelscenter. Som specialistförskrivare gäller det att man har god kännedom om produkter inom specialistsortimentet och att man är delaktig i utredning, vård och behandling samt aktuella förskrivningar och uppföljningar på enheten.

Förskrivaransvaret för specialistprodukter kan inte överrapporteras till förskrivare av bassortimentet. Se dokument [Fyrklövern Bas/Specialistsortiment](#). Inga specialistförskrivare finns idag på vårdcentraler eller i kommuner.

Beställare

Även beställare utses av verksamhetschefen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Beställare kan exempelvis vara sjuksköterska utan förskrivningsrätt eller kontinensombud. Beställare utan SITHS-kort får personlig inloggning via mejladress och lösenord. Personlig mejladress till arbetsplatsen (ex. kalle.krunk@regiondalarna.se) ska användas.

Inloggning i förskrivarportalen Guide

- För att lägga till förskrivare/beställare i förskrivarportalen Guide; Kontakta support Guide, Onemed Sverige AB kundservice.guide@onemed.com eller 031-706 30 75
- Blankett erhålls som fylls i och skickas tillbaka till Onemed. Observera att det framgår känsliga uppgifter på blanketten. Mejl rekommenderas ej för ifylld blankett.
- HSA-id krävs. Exempelvis har Region Dalarna SE2321000180-XXXX, där de fyra sista siffrorna varierar och ger det unika värdet. HSA-id hittas här: [Sök i HSA \(inera.se\)](#)
- Förskrivare/beställare med SITHS-kort får tillgång till Guide inom några dagar, vilket meddelas via mejl.
- Beställare som saknar SITHS-kort får lösenord skickat till sin angivna mejladress inom några dagar.
- Inloggningsuppgifter är personliga.

Avsluta förskrivare eller beställare i Guide

När en förskrivare eller beställare slutar sin tjänst eller får annat uppdrag i verksamheten ska dennes behörighet till enhetens kundnummer i förskrivarportalen Guide avslutas. Detta för att minska risk för att produkter förskrivs på och bekostas av fel enhet. Att inaktiva förskrivare/beställare avslutas i Guide är också en förutsättning för att registren ska vara i god ordning.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsfinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 9(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

Avslutande av konto i förskrivarportalen Guide

- För att avsluta konto i förskrivarportalen Guide; Kontakta support Guide, Onemed Sverige AB kundservice.guide@onemed.com eller 031-706 30 75
- Blankett erhålls som fylls i och skickas tillbaka till Onemed. Observera att det framgår känsliga uppgifter på blanketten. Mejl rekommenderas ej för ifylld blankett.

Förskrivarportalen Guide

Adress till förskrivarportalen Guide:

<https://guide.onemed.com/>

Förskrivare och beställare med inloggning kan logga in och arbeta i portalen. Länk till webbutbildning i Guide finns på förstasidan ("Mina sidor") och bör genomföras innan man börjar arbeta i portalen. Innan man kommer in i Guide ska "vårdplats" väljas om man har tillgång till flera enheter. Du kan välja att spara ditt val av vårdplats eller att få frågan på nytt vid nästa inloggning. Om du väljer att spara vårdplatsen kan du avmarkera valet via stjärnan bredvid vårdplatsens namn uppe i högra hörnet.

Längst upp till höger på sidorna i Guide finns ett fält där det framgår vilken enhet inloggningen gäller ("vårdplats"). Det går att växla mellan enheter genom att klicka på pilen i rutan, om man har tillgång till flera enheter. **Enhetens kundnummer** är det sexsiffriga nummer som står framför enhetens namn.

Första sidan som öppnas kallas för "**Mina sidor**". Här finns information om bl.a. webbutbildning i Guide, förändringar i sortimentet och restnoterade produkter. Stöddokument såsom absorptionsguide och produktkataloger återfinns också här. Dessutom hittas manualer för Guide på "Mina sidor". Instruktionsfilmer och hjälptexter finns på olika platser i Guide.

Skyddad identitet

Möjlighet finns att förskriva/beställa till personer med skyddad identitet. Inga uppgifter sparas utan måste anges vid varje beställningstillfälle.

Tillfälligt personnummer

Tillfälligt personnummer/samordningsnummer eller LMA-nummer anges i rutan för personnummer.

Sortiment

Upphandling av sortiment och distribution sker i enlighet med lag om offentlig upphandling, 2016:1145 (LOU).

Det upphandlade sortimentet finns presenterat i förskrivarportalen under "OneMed produktsortiment" samt i Fyrklöverns produktkataloger på "Mina sidor".

På www.regiondalarna.se/inkontinens finns produktkatalogerna och annat relaterat material.

Hjälpmedlen är avsedda att användas enligt leverantörens anvisningar. Förskrivaren ansvarar för att produkterna används på avsett sätt.

Bas- och specialistsortiment

Läs mer om behörighet till bas- och specialistsortimentet under [Behörighetsnivåer](#)

Förändringar i sortimentet

Tänk på att alltid avsluta ej aktuella förskrivningar i Guide vid förändrat behov.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 10(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

Restnotering

Vid restnotering ska övriga beställda produkter levereras ut direkt. En följesedel medföljer leveransen som meddelar att produkt är restnoterad. Ingen övrig information går till förskrivaren.

De restnoterade artiklarna skickas så snart de finns tillgängliga.

Eventuell ersättningsprodukt vid långtidsrest presenteras på Mina sidor. Dessa produkter förskrivs med enbart **ett uttag**, då de utgår när ordinarie produkt är tillbaka i sortimentet.

Produktförändringar

Då produkter förändras, tillkommer eller utgår meddelas förändringarna på Mina sidor. Exempelvis förändrat utseende, annan förpackningsstorlek eller nytt artikelnummer.

Sophantering

Hjälpmedel för urinblåsa och tarm källsorteras som brännbart avfall enligt respektive kommuns anvisningar. Absorberande hjälpmedel får inte spolras ner i toaletten. Urinpåsar ska tömmas. Använda hjälpmedel ska läggas i plastpåse som knyts ihop direkt och sedan läggs i sopsäck.

Hygien

Hjälpmedel för urinblåsa/tarm är avsett för personligt bruk och återtas ej.

Enhetens mätverktyg, som används till flera patienter, ska rengöras mellan patienterna enligt produktens bruksanvisning. Efter rengöring ska de dessutom spritas av med ytdesinfektion, enligt gällande lokala hygienriktlinjer. Det gäller exempelvis graderade urinuppsamlingskärl för flergångsbruk och våg för vägning av absorberande skydd.

Behov som inte kan uppfyllas inom upphandlat sortiment

Innan en dispensansökan görs ska patienten utredas och behandlas enligt [Vårdprogram för urininkontinens och/eller blåsdysfunktion](#). Aktuell behovsbedömning och utprovning ska visa att särskilda skäl föreligger vilket gör att hjälpmedelsbehovet inte kan tillgodoses inom upphandlat sortiment. Kontakta kontinenssamordningen då ansökan om dispens övervägs.

Om det efter utredning, behandling och utprovning av hjälpmedel visar sig att patienten har särskilda behov som inte kan tillgodoses genom det upphandlade sortimentet kan en dispensansökan göras av förskrivaren, se [Blankett för dispensansökan](#) på www.regiondalarna.se/inkontinens.

Iterativ förskrivning – flera uttag

Iterativ förskrivning innebär att förskrivaren har bedömt att behovet är kvarstående/långvarigt och konstant. Förskrivaren gör då en förskrivning i Guide med ett eller flera uttag. Om flera uttag väljs rekommenderas 90 dagars förbrukning/uttag. Förskrivning kan göras för max ett år.

Iterativ förskrivning görs via RX-symbolen vid den valda produkten, på sidan *Hantera vårdtagarens produkter*. Förskrivaren sätter sedan regelverket genom att välja produkt utifrån patientens behov, väljer antal produkter per dag, vecka eller månad samt hur många uttag som ska kunna göras.

Beställning/avrop

Beställning utifrån förskrivning kan göras av förskrivaren eller av utsedd beställare i förskrivarportalen Guide. Antalet produkter kan minskas men inte ökas. Förskrivaren ska meddelas om behovet förändrats. Beställning sker enligt nedan (manual finns tillgänglig i portalen):

- Inloggning med SITHS-kort eller personlig kod
- Avrop/beställning kan enbart göras för aktuella förskrivningar vid enheten
- Knappen *Skapa beställning från förskrivning* används efter att man valt vårdtagare.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 11(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

Beställningar till ordinärt boende levereras till patientens adress.
 Beställningar från kommunala boenden levereras till boendets leveransadress.

Stoptiden i systemet är kl 15 vilket innebär att beställningar innan eller efter kl 15 med största sannolikhet kommer att levereras samtidigt.
 Tänk på möjligheten att välja leveransdatum vid beställning. Senare datum än avtalad leveranstid (se rubrik [Leverans](#)) kan väljas.

Som stöd vid beställning av förskrivna produkter kan [Checklista beställningar i Tele-Q](#) användas av omvårdnadspersonal vid kontakt med förskrivande enhet. Tänk på att användning av fax kommer att fasas ut, så se till att beställningar fungerar utan fax framöver.

Förnyelse av förskrivning/förändrat behov

Förskrivaren ansvarar för att utvärdera och regelbundet följa upp förskrivningen. Detta är lämpligt att göra i samband uppföljning av behandling eller då förskrivningen behöver förnyas.
 Vid förändrad förskrivning, tänk på att ta bort ej aktuella produkter/förskrivningar gällande patienten.

Leverans

Enbart produkter med aktuell förskrivning kan avropas. Vid avrop gäller att den som beställer måste säkerställa korrekt adress, portkod, tagg o.s.v. Observera att en patient kan ha flera leveransadresser inlagda varav en är förvald. Om annat efternamn än patientens är angivet på dörren ska det namnet anges som c/o i adressuppgifterna. Om tagg behövs för att öppna dörren krävs leverans med avisering, se rubrik [Med avisering](#).

Utan avisering

Leverans utan avisering - Levereras inom tre arbetsdagar.

Ordinärt boende: Godset (i anonym ytterförpackning) ställs utanför den boendes dörr. Följesedel ligger i kartongen. Chauffören ringer på dörren för att uppmärksamma leveransen men behöver inte invänta att någon öppnar dörren.

Särskilt boende: Leverans sker vardagar under kontorstid. Godset lämnas på anvisad plats, följesedel ska medfölja varje leverans alternativt kan den erhållas via mejl, lämpligen till enhetens funktionsbrevlåda, på begäran. Leveransen kan ställas utanför enheten eller tas emot och signeras, beroende på val vid beställning.

Med avisering (endast ordinärt boende)

Leverans med avisering kan väljas i förskrivarportalen. Leverans med avisering - Levereras inom fyra arbetsdagar.

SMS-avisering (tillval, 0 kr)

SMS skickas till mottagarens mobilnummer senast kl. 17.00 dag före leverans.

Telefonavisering (tillval, 30 kr)

Distributören ringer mottagaren före kl. 12.00 senast dag före leverans. Numret som visas vid telefonavisering från Onemed är: 063-19 76 95

Vid ej svar ringer distributören en gång till före kl. 17.00 senast dag före leverans.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 12(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

Vid ej svar efter andra försöket skickas brev till mottagaren som uppmanas kontakta OneMed för överenskommelse om leveransdag. Ordern annulleras efter 14 dagar om mottagaren inte kontaktat OneMed.
Efter genomförd avisering har distributören och mottagaren kommit överens om dag och eventuell tid för leverans. Mottagaren kan också begära att PostNord ringer vid leverans.

Utomlänsorder (tillval, 0 kr)

Individuella förskrivningar kan avropas med leverans till andra orter inom Sverige.

Akutelverans (tillval, 400 kr)

Aktuell förskrivning med uttag kvar ska finnas i förskrivarportalen.
Avrop sker via telefon till OneMeds kundservice: 031-706 30 75
Levereras senast nästföljande vardag.

Utebliven leverans/försenad leverans/annan leveransstörning

Viktigt att avvikelse skrivs för uppföljning av distribution. Se rubrik [Avvikelse/Synergi](#).

Returorder

Retur av produkt ska alltid godkännas av ansvarig förskrivare. Dessutom ska retur av produkt alltid föregås av kontakt med distributörens kundtjänst. Endast artiklar i oskadad och obruten förpackning (MBE) kan returneras.
Eventuell returtransport och ersättningsleverans på begäran av förskrivaren bekostas av respektive enhet. Kostnad 550 kronor.
Returen ska kunna ske från den plats dit den levererades d.v.s. hos patienten/enheten.
Utbyte av leverans äger rum vid tidpunkt som parterna kommer överens om.

Retur på grund av felleverans ersätts och bekostas av distributören.

Avvikelse/Synergi

Avvikelser, reklamationer och synpunkter/klagomål är viktiga för patientsäkerhetsarbete och avtalsuppföljning och är en del i förbättringsarbetet.

Med avvikelser avses tillbud och negativa händelser. Exempelvis kan det gälla förskrivarportalen, leveranser, patientskador eller tillbud.

- Rapportera i verksamhetens avvikelssystem och beskriv vad som hänt
- Skicka kopia till kontinenssamordning.hjalpmedelscenter@regiondalarna.se
- I regionens Synergisystem läggs moa.nordlund@regiondalarna.se (normoa) eller inger.blomgren@regiondalarna.se (foeing) till som mottagare av e-post när Synergin sparas, för kännedom, alternativt görs till handläggare om ärendet ska hanteras av kontinenssamordningen

Reklamation/synpunkter på produkter

Reklamationer och synpunkter/klagomål är viktiga vid uppföljning av sortimentet. När fel upptäcks på någon produkt eller produktförpackning ska det rapporteras omgående (reklamation görs inom en vecka). Leverantören ska ges möjlighet att åtgärda felet och förhindra att det uppstår igen. Dessutom kan det vara aktuellt att få den/de felaktiga produkterna ersatta av leverantören eller bli krediterad för dem.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landsinget Dalarna	Handbok	Dokumentnummer	
	Dokumentnamn Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm	Version 1.1	Sida nr (av) 13(14)
	Framtagen av Kontinenssamordning	Fastställt datum 20-06-22	
	Inger Blomgren. Moa Nordlund	Giltig från 20-06-22	

Om du har synpunkter på en produkt som inte är ett produktionsfel utan mer en åsikt (exempelvis kvalitet, utformning eller användarvänlighet), kan du framföra dessa. Synpunkterna tas med till kommande upphandlingar och leverantörsmöten.

- Vid reklamation eller synpunkter: Se Varuförsörjningens hemsida för information <http://www.varor.lul.se/foer-vaardpersonal/reklamationer-och-oevriga-avvikelser/>
- Skicka en kopia till kontinenssamordningen.hjalpmedelscenter@regiondalarna.se

Synpunkter och klagomål på möjligheten att ge vård och behandling

Synpunkter/klagomål är viktiga vid uppföljning av vård och behandling, exempelvis toalettassistans, användning av produkter och förskrivarportalens funktion.

- Vid synpunkter/klagomål (vårdpersonal), rapportera i verksamhetens avvikelssystem och beskriv vad du upplevt.
- Vid synpunkter/klagomål (patient), hänvisa till *Synpunkter och klagomål* på 1177 (Dalarna), eller Dalarnas Hjälpmedelcenter: <https://www.regiondalarna.se/plus/hjalpmedel/kontakta-oss/>

Statistik

Statistik gällande förskrivna och levererade produkter skickas ut till förskrivande verksamheter. Dessutom kan fördjupad statistik erhållas på förfrågan. Kontakta Kontinenssamordningen, DHC, se rubrik [Kontaktuppgifter](#).

Vistelse i annat län

Avrop/beställning av förskrivna hjälpmedel kan skickas utan extra kostnad inom landet om patient tillfälligt befinner sig på annan ort. Ange leveransadress vid beställning.

Utomlänspatient

Om patient från annat län tillfälligt vistas i vårt län ska hemlänets förskrivare ombesörja beställning och uppges leveransadress till den tillfälliga vistelseorten. Hemlänet står för kostnaderna för hjälpmedel, distribution och eventuella merkostnader.

Riksavtal

I dagsläget saknas förtydliganden om engångshjälpmedel i riksavtalet. Förskrivningar och kostnader behöver planeras i samverkan mellan förskrivande och övertagande enhet.

Asyl

Se dokument [Asylsökande/papperslösa/gömda - Information till förskrivare av hjälpmedel för urinblåsa/tarm](#).

Övriga hjälpmedel

Mätverktyg för utredning

Våg för vägning av absorberande skydd finns att köpa bl.a. i Hjälpmedelsshopen, Borlänge, Falun och Mora.

Kontakta kundservice.hjalpmedelscenter@regiondalarna.se vid frågor om beställning.

Kan också beställas från Apotekstjänst till regionens förråd.

Måttband

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Handbok		Dokumentnummer	
	Dokumentnamn		Version	Sida nr (av)
	Handbok vid förskrivning av hjälpmedel för urinblåsa och tarm		1.1	14(14)
	Framtagen av		Fastställt datum	
Kontinenssamordning		20-06-22		
Inger Blomgren. Moa Nordlund		Giltig från		
		20-06-22		

Graderat mått, graderat i milliliter (ml) för uppsamling av urin/mätning av urinmängd. Kan förskrivas via Guide. Muggar för urinmätning finns exempelvis att köpa via [Varuförsörjningen](#).

Elektroniska mätverktyg som stöd vid utredning av läckage eller tömningssvårigheter, ex. ultraljud för urinblåsa via MiT (Medicinsk Teknik och It).

Kontaktuppgifter

Kontinenssamordning – Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna

Funktionsbrevlåda kontinenssamordning.hjalpmedelscenter@regiondalarna.se

Inger Blomgren
inger.blomgren@regiondalarna.se
 0243-49 78 39

Moa Nordlund
moa.nordlund@regiondalarna.se
 0243-49 78 82

Kundservice OneMed

För frågor om förskrivarportalen Guide: kundservice.guide@onemed.com

För övriga frågor, ex order, leverans: info.kundservice@onemed.com

Support förskrivarportalen: 031-706 30 75
 Beställningar och leveranser: 0770-111 115